

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΤΟ VII ΤΜΗΜΑ
(Α΄ ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ)
ΠΡΑΞΗ 173/17**

[Περίληψη](#)

Στον προσυμβατικό έλεγχο υπάγονται, πλην των αρχικών (κύριων) συμβάσεων, οι οποίες υποβλήθηκαν λόγω ποσού σε προληπτικό έλεγχο νομιμότητας, και οι συμπληρωματικές αυτών, ανεξαρτήτως ποσού, καθώς οι συμπληρωματικές συμβάσεις αποτελούν παρακολούθημα του αντικειμένου της αρχικής σύμβασης και η σύναψή τους με τον αρχικό ανάδοχο αποτελεί εξαιρετική διαδικασία ανάθεσης, η συνδρομή των προϋποθέσεων της οποίας επιβάλλεται να ελέγχεται **(ΕΣ Απόφ. VI Τμ Πράξη 707/2010, 6019/2015, 1081/2017 κ.ά.)**.

[Δείτε το πλήρες κείμενο](#)

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΤΟ VII ΤΜΗΜΑ
(Α΄ ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ)
ΠΡΑΞΗ 173/17**

Αποτελούμενο από την Προεδρεύουσα Σύμβουλο Βασιλική Ανδρεοπούλου και τα μέλη Ιωάννα Ρούλια, Πάρεδρο και Βασιλική Σαρηβαλάση (εισηγήτρια), Εισηγήτρια. Συνήλθε στην αίθουσα διασκέψεων του Καταστήματός του, που βρίσκεται στην Αθήνα, στις 4 Ιουλίου 2017, για να αποφανθεί, ύστερα από σχετική διαφωνία που ανέκυψε μεταξύ του Αναπληρωτή Επιτρόπου στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό Χ... και του Δημοτικού Οργανισμού Κοινωνικής

Πολιτικής και Παιδείας (Δ....) του Δήμου Χ..., αν πρέπει να θεωρηθεί το 12, οικονομικού έτους 2017, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του ως άνω νομικού προσώπου.

Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου Και Έλαβε υπόψη

Την 136/21.6.2017 έγγραφη γνώμη του Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιου Νικητάκη, σύμφωνα με την οποία το επίμαχο χρηματικό ένταλμα πληρωμής δεν πρέπει να θεωρηθεί.

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

I. Ο Αναπληρωτής Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό Χ... αρνήθηκε, με την .../4.5.2017 πράξη του, να θεωρήσει το 12, οικονομικού έτους 2017, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δημοτικού Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (Δ.... του Δήμου Χ..., ποσού 53.782,77 ευρώ, το οποίο αφορά στην εξόφληση του 8^{ου} Λογαριασμού για εργασίες της αρχικής, καθώς και της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης του έργου «Συντήρηση και επισκευή κτιρίων του Δ.....» στη φερόμενη ως δικαιούχο Κοινοπραξία «Π... Π... - Γ... Α... - Α...». **Ως αιτιολογία της άρνησής του, ο Αναπληρωτής Επίτροπος προέβαλε ότι μη νομίμως η ως άνω 1η συμπληρωματική σύμβαση, ποσού 70.765,92 ευρώ (με Φ.Π.Α.) δεν υποβλήθηκε, πριν από τη σύναψή της, σε έλεγχο νομιμότητας από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 36 του ν.4129/2013 και 278 του ν.3852/2010.**

Ο Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας υπέβαλε στον Αναπληρωτή Επίτροπο εκ νέου το ως άνω χρηματικό ένταλμα για θεώρηση, με το υπ' αριθμ. πρωτ. .../25.5.2017 έγγραφο του και το συνημμένο σε αυτό υπόμνημα του Προέδρου του, ζητώντας τη θεώρησή του για τους προβαλλόμενους στο υπόμνημα λόγους. Ο Αναπληρωτής Επίτροπος, όμως, ενέμεινε στην άρνηση θεώρησης του χρηματικού εντάλματος, με συνέπεια να ανακύψει η υπό κρίση διαφωνία, για την άρση της οποίας νομίμως απευθύνθηκε, με την από 1.6.2017 Έκθεσή του, προς το παρόν Κλιμάκιο.

II. Όπως συνάγεται από τις διατάξεις του άρθρου 278 παρ. 1 και 2 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87), το οποίο ισχύει από 1.1.2011 (βλ. άρθρο 285) και όπως η παρ. 1 αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 4071/2012 (ΦΕΚ Α' 85), αλλά και από τις νεότερες όμοιες διατάξεις του άρθρου 36 παρ. 1 και 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α' 52/28.2.2013), οι συμβάσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών τους προσώπων υπόκεινται, πριν από τη σύναψή τους, σε έλεγχο νομιμότητας από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη τους (χωρίς Φ.Π.Α.) υπερβαίνει το ποσό των 500.000,00 ευρώ, ενώ για συμβάσεις προϋπο-λογιζόμενης δαπάνης από 200.000,00 έως 500.000,00 ευρώ, αρμοδιότητα διενέργειας του προσυμβατικού ελέγχου έχει ο αρμόδιος Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. **Στον ως άνω έλεγχο υπάγονται, πλην των αρχικών (κύριων) συμβάσεων, οι οποίες υποβλήθηκαν λόγω ποσού σε προληπτικό έλεγχο νομιμότητας, και οι συμπληρωματικές αυτών, ανεξαρτήτως ποσού, καθώς οι συμπληρωματικές συμβάσεις αποτελούν παρακολούθημα του αντικειμένου της αρχικής σύμβασης (βλ. ΕΣ Απόφ. VI Τμ Πράξη 707/2010, 6019/2015, 1081/2017 κ.ά.).** Ο ειδικός αυτός προληπτικός έλεγχος νομιμότητας, ο οποίος αποτελεί ουσιώδη νομικό τύπο της διαδικασίας συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, ασκείται κατά το στάδιο που προηγείται της υπογραφής τους και, κατά μείζονα λόγο, της εκτέλεσής τους, καθόσον αποσκοπεί στην εξασφάλιση της διαφάνειας και της αντικειμενικότητας στην ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων σημαντικού οικονομικού αντικειμένου καθώς και στην πρόληψη τυχόν παραλείψεων ή παραβάσεων της κείμενης νομοθεσίας και, συνεπώς, στην αποφυγή κατάρτισης μη νομίμων συμβάσεων. Μη έγκαιρη υποβολή σύμβασης στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ήτοι αρμόδιο Κλιμάκιο ή Επίτροπο αυτού) συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ακυρότητα αυτής. Εξ άλλου, ο εκ των υστέρων έλεγχος δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες συνήφθησαν και

εκτελέστηκαν χωρίς να έχουν υποβληθεί για έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατέστη δυνατός μόνο μετά από ειδική νομοθετική ρύθμιση (βλ. άρθρο 39 του ν. 2778/1999 - ΦΕΚ Α' 295, άρθρο 3 του ν. 3060/2002 - ΦΕΚ Α' 242, άρθρο 9 του ν. 3279/2004 - ΦΕΚ Α' 205 και άρθρο 14 του ν. 3335/2005 - ΦΕΚ Α' 95), σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για λόγους υπερέχοντος δημοσίου συμφέροντος, αφορούσε δε συγκεκριμένες πάντοτε κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων (ΕΣ VI Τμ. Αποφ. 1339/2017).

III. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την υπ' αριθμ. πρωτ. .../25.5.2015 Διακήρυξη του Δ... προκηρύχθηκε δημόσιος ανοικτός διαγωνισμός με το σύστημα προσφορών με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης, για την κατασκευή του έργου «Συντήρηση και επισκευή κτιρίων του Δ...», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 400.000,00 ευρώ με Φ.Π.Α.. Ανάδοχος αναδείχθηκε η κοινοπραξία «Π... Π... - Γ... Α... - Α...», με προσφερόμενη έκπτωση 51,05% και προσφερθείσα τιμή 202.195,08 ευρώ. Με την υπ' αριθμ. .../28.8.2015 Πράξη του Επιτρόπου της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό Χ... κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της ως άνω σύμβασης. Περαιτέρω, με την .../29.11.2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δ..., εγκρίθηκε ο 3ος Α.Π.Ε. ποσού 202.194,93 ευρώ και η σύναψη της 1ης συμπληρωματικής σύμβασης του ως άνω έργου, ποσού 57.069,29 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α. Σε εκτέλεση της απόφασης αυτής συνήφθη μεταξύ του Δ.... και της κοινοπραξίας «Π... Π... - Γ... Α... - Α...», η από 12.12.2016 συμπληρωματική σύμβαση, δίχως όμως να υποβληθεί προηγουμένως σε έλεγχο νομιμότητας από την αρμόδια υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

IV. Με τα ανωτέρω δεδομένα, η εντελλόμενη με το υπό κρίση χρηματικό ένταλμα πληρωμής δαπάνη δεν είναι νόμιμη, καθόσον, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά **στη σκέψη II** της παρούσας, αφορά πληρωμή και εργασιών της επίμαχης από 12.12.2016 1ης συμπληρωματικής σύμβασης, η οποία είναι άκυρη, καθόσον δεν

υποβλήθηκε προηγουμένως για έλεγχο νομιμότητας στην αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Κατ' ακολουθίαν, το Κλιμάκιο, κρίνει, κατά πλειοψηφία, ότι το υπό κρίση χρηματικό ένταλμα δεν πρέπει να θεωρηθεί. Αν και κατά τη γνώμη της Εισηγήτριας Βασιλικής Σαρηβαλάση, λαμβάνοντας υπόψη ότι α) όπως προβάλλεται με το υπόμνημα του Προέδρου του Δ... & Π., τα αρμόδια όργανα του εν λόγω νομικού προσώπου δεν είχαν πρόθεση να καταστρατηγήσουν τις διατάξεις του άρθρου 278 του ν. 3852/2010 αλλά εκ παραδρομής δεν υπεβλήθη για προσυμβατικό έλεγχο η υπό κρίση 1η συμπληρωματική σύμβαση, ενόψει του αυξημένου φόρτου εργασίας της Οικονομικής Υπηρεσίας του Οργανισμού, αποτελούμενη εκείνη την περίοδο από ένα άτομο, εξαιτίας της μεταφοράς των προγραμμάτων από την Κοινωφελή Επιχείρηση Πολιτισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Χ... - Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου στο Δ... εντός του έτους 2016 (βλ. την 389/2016 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Χ...) και β) οι εργασίες της επίμαχης συμπληρωματικής σύμβασης είναι απαραίτητες για την επαναλειτουργία του Γ' & ΣΤ Παιδικού Σταθμού του Δήμου Χ... τη νέα σχολική περίοδο, στον οποίο φιλοξενούνται εκατό παιδιά ευπαθών οικογενειών, ο οποίος τώρα έχει μετεγκατασταθεί σε κτίριο εκτός της πόλης με πολλά προβλήματα για την μετακίνηση των παιδιών (βλ. την Αιτιολογική Έκθεση), μπορεί, όλως εξαιρετικώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να δικαιολογηθεί η θεώρηση του ελεγχόμενου χρηματικού εντάματος ([πρβλ ΕΣ VI Τμ. Αποφ. 1339/2017](#)). Η γνώμη όμως αυτή δεν κράτησε.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι το 12, οικονομικού έτους 2017, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δημοτικού Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (Δ...) του Δήμου Χ... δεν πρέπει να θεωρηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΑΡΗΒΑΛΑΣΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ